

Open Access, Refereed Biannual Journal of the Center for Indigenous Knowledge and Community Studies, Sabaragamuwa University of Sri Lanka

Submit your academic papers to director@cikcs.sab.ac.lk

Follow this and additional works at: www.sab.ac.lk

e-mail: director@cikcs.sab.ac.lk

**ආර්. එල්. ස්පිට්ලේගේ සහ සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන්ගේ
වැදිළි ලේඛනවල අර්ථ ජනනය පිළිබඳ සංසන්දනාත්මක අධ්‍යයනයක්**

චින්තක රණසිංහ, සිංහල අධ්‍යයනාංශය, කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය,
chinthakaranasinha@gmail.com

Received: 07 September 2023 / Revised: 25 November 2023 / Accepted: 06 December 2023

සාරසංක්ෂේපය

මෙම පර්යේෂණයේ අරමුණ වූයේ ලංකාවේ වැදි ජන ප්‍රජාව පිළිබඳ ග්‍රන්ථ රචනා කළ ආර්. එල්. ස්පිට්ලේගේ (1881-1969) කෘති දෙකක් සමඟ වැදි ජනයා ගැන සී.ජී. සෙලිග්මාන් (1873-1940) හා බ්‍රෙන්ඩා සාරා සෙලිග්මාන් (1883-1965) රචනා කළ පර්යේෂණාත්මක කෘතියක් සංසන්දනය කිරීමයි. මේ සඳහා සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන් ලියූ The Veddas (1911) කෘතියත් ස්පිට්ලේ ලියූ Savage Sanctuary (1941) හා Vanished Trail (1950) යන කෘති දෙකත් සංසන්දනාත්මකව විමසා බැලුණි. එම විමසීම සඳහා සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන්ගේ කෘතියේ සිංහල පරිවර්තනය වන ‘වැද්දෝ’ (2009) කෘතියෙන් ස්පිට්ලේගේ කෘතිවල පරිවර්තනය වූ ‘වන සරණ’ (1956) හා ‘මැකී ගිය දඩම’ (1963) කෘති ද්වයද උපයුක්ත කොට ගැනුණි. මෙම පර්යේෂණයේ ගැටලු වූයේ වැද්දා පිළිබඳ සමකාලීන උගතුන් දෙපොළක් විසින් රචිත කෘතීන්හි භාෂා ශෛලිය අන්තර්ගතය ආදියට ප්‍රමුඛස්ථානය ලබා දෙමින් එම කෘතිවලටත් අර්ථ ජනනය වූ ආකාරයත් ඒ සම්බන්ධයෙන් ඒ ඒ කෘතිවල පවතින වෙනස්කම්වල ස්වභාවයත් මතුකර ගැනීමයි. ඒ සඳහා සංසන්දනාත්මක කියවීමේ ක්‍රමය අනුගමනය කළ අතර එම කියවීමේදී අන්තර්ගතයට හා භාෂා ශෛලියට ප්‍රමුඛත්වය ලබා දුනි. මෙම පර්යේෂණයේ ප්‍රතිඵලය වූයේ සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන්ගේ කෘතිය එක් වර්ගයකටත් ස්පිට්ලේගේ කෘතීන් තවත් වර්ගයකටත් අයත් වන බව හඳුනාගැනීමයි. ඒ ඔස්සේ එළඹුණු

නිගමනය වූයේ ස්පිට්ල් ප්‍රබන්ධාත්මක ප්‍රවේශයක් අනුගමනය කළ අතර සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන් පර්යේෂණාත්මක ප්‍රවේශයක් අනුගමනය කළ බවයි.

ප්‍රමුඛ පද: අර්ථප්‍රකාශනය, ආර්. එල්. ස්පිට්ල්, පර්යේෂණාත්මක ලේඛන හා ප්‍රබන්ධ ලේඛන, සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන්ගේ භාෂා ශෛලිය

හැඳින්වීම

දහනවවන සියවසේ අධිරාජ්‍යවාදයේ නව ව්‍යාප්තියක් සමඟ බටහිර ජාතීන් බටහිර නොවන ලෝකය සමඟ සම්බන්ධතා නිර්මාණය කරගත් බව විචාරක අවධානයට ලක් වේ¹. වාණිජමය මෙන්ම දේශපාලනමය අරමුණු මත මෙම සබඳතා නිර්මාණය වූ අතර පසුව ආගම් ව්‍යාප්තිය, වහල් වෙළඳාම, නොයෙක් ආකාරයේ ස්වාභාවික සම්පත් ලබාගැනීම සඳහා මෙම බල ව්‍යාප්තිය භාවිත කළ බව එහිදී සාකච්ඡා වේ². බටහිර නොවන සමාජ වටහාගැනීම සඳහා බටහිර උගත්තු කළ පර්යේෂණ මගින් මානව වංශ ලේඛනය (Ethnography) හා මානව විද්‍යාව (Anthropology) වැනි විෂයයන් නිර්මාණය විය. දේශපාලන බලය අල්ලා ගැනීමෙන් පමණක් බටහිර නොවන සමාජ පාලනය කිරීම අපහසු බව අවබෝධ කරගත් බටහිර සමාජය ඒ සඳහා බටහිර නොවන විවිධ මිනිස් ප්‍රජාවගේ සමාජ ව්‍යුහය සංස්කෘතිය හා සංස්කෘතික උරුමය හා බැඳුණු දෑ අධ්‍යයනය කිරීමේ වැදගත්කම පිළිබඳ අවධානය යොමු කෙරුවේය. එසේම එම අධ්‍යයන ක්‍රියාවලියේ තවත් පාර්ශ්වයක් වූයේ විවිධ පෞරාණික - ප්‍රාථමික (Primitive) ජන කොටස්වල භෞතික ශරීර ලක්ෂණ මෙන්ම ජීව විද්‍යාත්මක පරිණාමය අධ්‍යයනය කිරීමයි. එය භෞතික මානව විද්‍යාව ලෙස හැඳින්වූ අතර සංස්කෘතික පාර්ශ්වය අධ්‍යයනය කිරීම සංස්කෘතික මානව විද්‍යාව ලෙස හැඳින්වූණි. මෙම ක්‍රියාවලිය ලොව පුරා පැතිර ගිය අතර ප්‍රථමයෙන් යටත්විජිත පාලනය සඳහා උපයෝගී කොටගත් මෙම විෂය පසුව ශාස්ත්‍රාලයීය

¹ මේ සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකාව තුළද උදාහරණ රාශියක් දැකිය හැකිය. ජෝන් ඩෙවිගේ 'An Account of Interior in Ceylon' (1821), ඩොයිලිගේ දිනපොත ලෙස ප්‍රකට ජෝන් ඩොයිලිගේ 'Diary of Mr. John D'Oyly' (1917), ශ්‍රීමත් ජේම්ස් එමර්සන් ටෙනන්ට් ගේ 'An Account of the Island Physical, Historical and Topographical, with Notices of Its Natural History, Antiquities, and Productions' (1859) ආදී කෘති විශාල සංඛ්‍යාවක් ලියවී ඇති ආකාරය පෙන්වා දිය හැකිය. මේ සම්බන්ධයෙන් විස්තර සාකච්ඡා කරන මූලාශ්‍රයක් ලෙස එෂාන් ඉමල්ක විජේරත්නගේ 'ශ්‍රී ලංකාවේ නූතන ඉතිහාසකරණ කතිකාවේ රණවිර ලෙස්ලි ගුණවර්ධන භූමිකාව' (2021) පෙන්වා දිය හැකිය.

² බටහිර රටවල් ක්‍රමිකව යටත් විජිත රටවල බලය ව්‍යාප්ත කළ ආකාරයත්, එහි විවිධ අදියර පිළිබඳවත් විධිමත් සාකච්ඡාවක් සඳහා ජාක් ජෙලිනාගේ (2007: 9-41) 'ලෝකව්‍යාප්ත යටත්විජිත වානිජවාදයේ සිට ගෝලීයකරණය දක්වා' ලිපිය.

ශික්ෂණයක් ලෙස විශ්වවිද්‍යාල තුළට ඇතුළු වූ බව නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. ජර්මන් මානව විද්‍යාඥ යුවළක් වූ සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සාරා සෙලිග්මාන් යන දෙදෙනා ලංකාවේ වැද්දන් පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීම සඳහා 1907 දී ලංකාවට පැමිණ ක්ෂේත්‍ර වාරිකාවල නිරත වී The Veddas (1911) පොත පළ කරන්නේ මෙබඳු ක්‍රියාවලියක ප්‍රතිඵලයක් වශයෙනි. මෙම පොත ලොව පුරා පැතිර ගිය අතර ලාංකික ශල්‍ය වෛද්‍යවරයකු මෙන්ම වැද්දන් කෙරෙහි ඇල්මක් ඇති ගවේෂකයකු වූ ආර්.එල්. ස්පිට්ල් කෙරෙහි මෙම පොතෙහි අන්තර්ගතය ප්‍රබල ලෙස බලපෑ බව පෙනී යයි. එමෙන්ම මේ යුගයේ වැද්දන් හා ප්‍රාථමික ජනතාව පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීමට තව බොහෝ දෙනා පිවිස තිබූ අතර, ස්පිට්ල් ද 1920 හා 30 ගණන්වල ඒ සඳහා ක්ෂේත්‍ර වාරිකා ඇරඹූ බව පෙනේ. එම වාරිකාවල ප්‍රතිඵලය ලෙස ඔහු විසින් ලාංකේය වැදි ජනයාගේ ජීවිතයේ විවිධ පැතිකඩ වස්තු විෂය කරගනිමින් පත පොත රාශියක් ලියවුණි. මෙම ලිපියේදී උත්සාහ ගැනෙන්නේ සෙලිග්මාන් යුවළ ලියූ ‘වැද්දෝ’ පොත හා ස්පිට්ල් වැද්දන් ගැන ලියූ Savage Sanctuary (1941) හා Vanished Trail (1950) යන පොත් දෙක පිළිබඳ සංසන්දනාත්මක අධ්‍යයනයක නිරත වීමයි. එම සංසන්දනයේදී එම කෘතිවල සිංහල පරිවර්තන යොදාගත් අතර ඒවායේ භාෂා ශෛලිය හා අන්තර්ගතය ඉදිරිපත් කර ඇති ආකාරය පිළිබඳ විශේෂ අවධානයක් යොමු කෙරිණි. එසේ යොමු කරමින් උත්සාහ කරන ලද්දේ මෙම කෘති කුමන ගණයට අයත් වන්නේද යන්න විමසීමයි. ප්‍රබන්ධ කථා සහ පර්යේෂණාත්මක ලේඛන අතර පවතින වෙනස්කම් මෙහිදී අපගේ විශේෂ අවධානයට ලක්විය. පර්යේෂණ ගැටලුව වූයේ මෙම පොත් එකම භානරයක් නියෝජනය කරන්නේද නැතහොත් වෙනස් වෙනස් භානර නියෝජනය කරන්නේද යන්නයි. මේ සම්බන්ධයෙන් භාෂා ශෛලිය හා අන්තර්ගතය ඉදිරිපත් කළ ආකාරය කෙරෙහි සැලකිලිමත් වෙමින් එම කාරණය මතුකර ගැනීම සඳහා මෙහිදී උත්සාහ ගැනේ.

සාහිත්‍ය විමර්ශනය

මෙම ලිපියේදී මූලික මූලාශ්‍ර (ප්‍රාථමික මූලාශ්‍ර) වශයෙන් තෝරා ගත හැක්කේ සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන් රචනා කළ The Veddas ග්‍රන්ථයේ සිංහල පරිවර්තනය වන ‘වැද්දෝ’ (රණසිංහ, 2009) කෘතියත් ආර්.එල්. ස්පිට්ල්ගේ Savage Sanctuary හි සිංහල පරිවර්තනය වන ‘වන සරණ’ (ගුණරත්න, 1956) හා Vanished Trail කෘතියේ සිංහල පරිවර්තනය වන ‘මැකී ගිය දඩම’ (ගුණරත්න, 1963) යන කෘති ද්විත්වයත්ය. මෙම මූලික මූලාශ්‍ර හැර අන් කිසිම කෘතියක් මෙහිදී යොදා නොගැනේ. මන්දයත් මෙම පර්යේෂණ සිදු කෙරෙන්නේ මෙම කෘති අතර සංසන්දනයක් ලෙස බැවිනි. එමෙන්ම මෙහිදී අදාළ මූලාශ්‍රවල සිංහල පරිවර්තන යොදා ගැනෙන්නේ මෙම ලිපිය සිංහල මාධ්‍යයෙන් ඉදිරිපත් කෙරෙන නිසාය.

මෙම පර්යේෂණය සඳහා යොදා ගැනෙන ක්‍රමවේදය වන්නේ කෘතීමය අර්ථචනා මතුවන ගැනීමට යොදා ගැනෙන අර්ථචනාවේදය (Hermeneutics) යි. මෙම ක්‍රමවේදයේ න්‍යායාත්මක පසුබිම ගොඩනැගෙන්නේ පැරණි ආගමික කෘතීම අර්ථකථනය කිරීම සඳහා ගොඩනැගෙන බටහිර ඥාන සම්ප්‍රදායේ එක් කොටසක් වශයෙනි. පසුකාලීනව දර්ශනය විෂය තුළ ඇති වූ විවිධ වර්ධනයන් සමඟ මෙම ක්‍රමවේදය විවිධාකාරයෙන් ගොඩනැගුණු බව පෙනේ. එහෙත් ආරම්භක යුගයේ බයිබලය සහ වෙනත් ආගමික කෘතීම අර්ථනිෂ්පාදනය සිදුවූ ආකාරය එයින් අධ්‍යයනය කෙරුණි. මෙම පර්යේෂණයේදී දත්ත ලෙස සැලකෙන්නේ කෘතීමය. එම නිසා එම දත්ත හඳුනාගැනීම හා විශ්ලේෂණය කිරීම සඳහා අර්ථචනාවේදී ක්‍රමවේදය උපයෝගී කොට ගැනේ.

පර්යේෂණයේ අරමුණු

මෙම පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ අප විසින් තෝරා ගත් දත්ත එනම්, මූලික කෘතීම තුන විශ්ලේෂණාත්මක කියවීමකට ලක් කරමින් එම කෘතීම කුමන ආකාරයේ අර්ථචනනයක් සම්පාදනය කරන්නේද, එම අර්ථචනනය ඔස්සේ ඒවා කෙබඳු වර්ගීකරණයකට ලක් කළ හැකිද යන්න හඳුනාගැනීමයි. එහිදී එම කෘතීම අර්ථචනනය හා එම කෘතීම කුමන ඡායාරූපයක් නියෝජනය කරන්නේද යන්න හඳුනාගැනීම අභිමත වේ.

පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

මෙම පර්යේෂණයේ ක්‍රමවේදය ලෙස උපයෝගී කොට ගැනෙන්නේ අර්ථචනා (Hermeneutics) ක්‍රමවේදයයි. මෙම ක්‍රමවේදය ඓතිහාසික වශයෙන් කෘතීමවල අර්ථචනනය හඳුනාගැනීමට සහ විග්‍රහ කිරීමට යොදා ගත් ක්‍රමවේදයක් වන අතර දිගු කාලීනව විවිධ තත්ත්වයන් තුළ විවිධ ඥාන ප්‍රභේද ඔස්සේ වර්ධනය වෙමින් ගමන් කළ ප්‍රවේශයකි. මෙම දාර්ශනික ප්‍රවේශය හඳුන්වමින් විචාරකයෙක් මෙසේ පවසයි:

“Hermeneutics නම් වචනය සෑදී ඇත්තේ ග්‍රීක විරකතාවල එන Hermes යන දෙවියන්ගේ නාමය භාවිත කරමිනි. සියුස් නම් මහ දෙවියන්ගේ දිව්‍යමය පණිවිඩ ගෙන ආ දේවදූතයා හර්මිස්ය. දිව්‍යමය පණිවිඩකරුවා හැටියට ඔහු ඥානය සහ තේරුම් ගැනීම යන දෙකෙහිම ධාරකයාය. ඔහුගේ කාර්යය වූයේ දෙවිවරුන්ගේ තීරණ මෙලොව සිටින මනුෂ්‍යයින්ට තේරුම් කර දීමයි. මේ අනුව Hermeneia යන ග්‍රීක වචනයේ තේරුම් ගැනීම සහ අර්ථචනනය යන තේරුම් දෙකම මුල් කාලයේ සිට ගැබ් වී තිබිණි. The Blackwell Dictionary of Western Philosophy; 2004; 303) පාඨග්‍රන්ථ (texts)

වලට අර්ථ සැපයීම ශ්‍රීක යුගයේ පටන්ම උගතුන් අතර තිබූ භාවිතයකි. ක්‍රිස්තියානි සහ යුදෙව් ආගමික පාඨ අර්ථකථනයට ලක් කිරීමද යුරෝපයේ තිබුණු මුල්කාලීන අර්ථදීපන සම්ප්‍රදායයේ ප්‍රධාන ධාරාව විය” (උයන්ගොඩ, 2010: 148).

ආගමික කෘතිවල පාඨ අර්ථකථනය කිරීම සඳහා මුල් කාලයේ යොදාගත් මේ ක්‍රමවේදය පසුව ආගමික නොවන කෘතිවල පාඨ අර්ථකථනය කිරීමටද යොදා ගත් බව පෙනේ. මානව ශාස්ත්‍ර විෂයේ එම ක්‍රමවේදය යොදාගැනීම සම්බන්ධයෙන් උයන්ගොඩ මෙසේ පවසයි:

“මානවීය විද්‍යාවන්ගේ විෂය වන ‘තේරුම් ගැනීම’ මේ සක්‍රීය ඉතිහාසයේම කොටසකි. අප යම්කිසි විෂය වස්තුවක් අර්ථකථනය කරන විට” එම විෂය වස්තුව අර්ථකථනය කරන්නාද අයත් වන සම්ප්‍රදාය විසින් තේරුම් ගැනීමට ලක් කර ඇති ආකාරය ස්වාධීනව අපට එය කළ නොහැකිය. එබැවින් ඕනෑම ‘තේරුම් ගැනීමක්’ ඉතිහාසය හා සම්ප්‍රදාය තුළ මුල් බැසගෙන තිබේ (Linge, 1977; xvi). සෑම තේරුම් ගැනීමක්ම” වාස්තවික තේරුම් ගැනීමක් නොවන නිසා කිසිම අර්ථදීපනයක් අවසන් අර්ථදීපනයක් විය නොහැකිය. තේරුම් ගැනීම යන අර්ථකථනය කරන්නා සහ අර්ථකථනයට බඳුන්වන පාඨය අතර නිරන්තරයෙන්ම ඇතිවන අවිභවනාත්මක සම්බන්ධයකි” (උයන්ගොඩ, 2010: 149).

යම් දෙයක් අර්ථකථනය කරන විට හුදු වාස්තවිකව තේරුම් නොගෙනමින් එම විෂය වස්තුව අර්ථකථනය කරන්නාගේ සම්ප්‍රදායද වටහා ගනිමින් අර්ථජනනය වටහා ගැනීම මෙහිදී සිදුවේ. මේ අනුව තෝරාගත් කෘතිවල අර්ථජනනය විග්‍රහ කරගැනීමේදී භාෂා ශෛලිය හා අන්තර්ගතය වෙත අවධානය යොමු කිරීම මෙහිදී යෝජනා කෙරේ. මේ අනුව මෙම පර්යේෂණයේදී යථෝක්ත ඥාන මීමංසාව යොදා ගැනෙන අතර අර්ථජනනය හෙළිදරව් කර ගැනීම සඳහා එයින් ආලෝකයක් සැපයේ. යම් අර්ථයක් ජනනය වීමේදී එය යම් සාන්දර්භික තත්ත්වයක් තුළ තබා අවබෝධ කර ගැනීම එහිදී අපේක්ෂිතය. මේ අනුව සෑම තේරුම් ගැනීමක්ම වාස්තවික නැතහොත් ප්‍රත්‍යක්ෂ මූලවාදී (Positivist) නොවන අතර එම තේරුම් ගැනීම තුළ තේරුම් ගන්නා ප්‍රභවයෙහි විවිධ මූලමණ්ඩලවල ස්වභාවය ගැන කියවේ. මෙම අදහස ප්‍රමුඛස්ථානයෙහි තබා ගනිමින් අප මෙම දත්ත - කෘති විශ්ලේෂණයෙහි නිරත වේ.

ප්‍රතිඵල හා සාකච්ඡාව

මෙම පර්යේෂණයේ ප්‍රතිඵල ලෙස අප ලබා ගත් ප්‍රධාන නිගමනය වූයේ පර්යේෂණය සඳහා තෝරාගත් කෘති තුනෙන් දෙකක් එක් භාෂා ශෛලියක් හා එම භාෂා ශෛලියට අනුගත ආකෘතියක් තුළ ලියවී ඇති බවත් තවත් එක් කෘතියක් යටෝක්ත කෘති දෙකට වඩා සපුරා වෙනස් ශෛලියකින් හා එම ශෛලියට අනුගත ආකෘතියකින් ලියවී ඇති බවයි. මේ අනුව පැවසිය හැක්කේ යටෝක්ත කෘතිවලින් කෘති දෙකක් ප්‍රබන්ධමය ශෛලියෙන් ලියවී ඇති අතර එක් කෘතියක් පර්යේෂණ ලේඛන ශෛලියෙන් ලියවී තිබෙන බවයි. යටත්විජිතවාදී සමාජ පසුබිමක ස්පිට්ල් තමා විසින් රචිත සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන්ගේ මානව විද්‍යාත්මක කෘතියෙන් සමාජගත කරනුයේ කුමක්ද යන්න මෙහිදී අධ්‍යයනයෙහි ලා වැදගත් වේ. විශේෂයෙන්ම යටත්විජිත අවධියේ වැදි ජනයා පිළිබඳ විදේශික අවධානය යොමු වූ අතර මෙම යටත්විජිත අවධානය තුළ දැකිය හැකිව තිබූ සුවිශේෂ ලක්ෂණයක් වූයේ නිර්මල වැදි ජනයා හඳුනාගැනීමයි. වැදි ජනයා කෙරෙහි පැවති යුරෝපීය අවධානය පිළිබඳව සෙලිග්මාන්ලා මෙසේ විස්තර කරති.

“බොහෝ කලක සිට ලංකාවේ දක්නට ලැබෙන කුතුහලය දනවන්නක් ලෙස සැලකිල්ලට බඳුන්ව සිටින වැදි ජනයා නටඹුන් නගර තරමටම උනන්දුව ජනිත කරන්නක් බවට ද පත් වී ඇත. එහෙයින් යුරෝපීය ප්‍රධාන මාර්ගය අසබඩ පිහිටි ආසන්නතම තානයමේ රැදී සිටිමින් දානිගල වැදි ජනයා තමන් වෙත කැඳවා ගනිති” (සෙලිග්මාන් සහ සෙලිග්මාන්, 2009).

ස්පිට්ල් මේ පිළිබඳව අදහස් දක්වන්නේ මෙසේය:

“දොස්තර මහතා පිළිබඳව වූ මේ ගවේෂණය නම් ලංකාවේ හොඳම වැද්දා සොයා යෑමයි” (ස්පිට්ල්, 1999).

මෙම ප්‍රකාශ අනුව කතුවරුන් ආදිවාසීන් ගවේෂණය සඳහා මෙහෙයවූයේ එවකට මෙරට යටත්විජිත පාලනය සමය තුළ ප්‍රාථමික ජන කණ්ඩායමක් වූ වැද්දා පිළිබඳ කතිකාවතක් ගොඩනැඟී තිබූ හෙයිනි. මෙම කතුවරුන් දෙදෙනාම සිය ගවේෂණ මගින් නිරූපණය කරනු ලැබූයේ, වැදිජන සමාජය, ඔවුන්ගේ දේපළ හා උරුමය, අභිචාර විධි, කලා ශිල්ප, භාෂාව ආදී කරුණුය. සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන් මෙම කරුණු ඉදිරිපත් කිරීම උදෙසා තෝරා ගනු ලැබූයේ විද්‍යාත්මක වූත් ශාස්ත්‍රීය මාර්ගයයි. එහි ප්‍රතිඵලය ලෙස The Veddas කෘතිය බිහි වී තිබේ. එහි ප්‍රශස්ත සිංහල පරිවර්තනයක් වන්දු ශ්‍රී රණසිංහ විසින් 2009 දී සිදු කර ඇති අතර මෙහිදී මූලාශ්‍රයක් වශයෙන් යොදා

ගැනෙන්නේ එම පරිවර්තනයයි. ස්පිට්ල් අවැසි වූයේ ශාස්ත්‍රීය ගවේශණයෙහි ප්‍රතිඵල වාර්තා රූපී ලක්ෂණවලින් සමන්විත කිරීම මතු නොවන වැදිජන ජීවිතයේ පවතින යථාර්ථය නිරූපණය කිරීම බව ඔහුගේ නිර්මාණ සාක්ෂ්‍ය දරයි. මේ සඳහා සාධක මැනවින් නිරූපණය කළ හැකි ස්පිට්ලේගේ ප්‍රබන්ධ කතාදේවය වනුයේ Savage Sanctuary (වන සරණ) හා Vanished Trails නමින් සිංහලයට පරිවර්තනය වූ මැකිගිය දඩමං යන නිර්මාණයන්ය. මෙහිදී අධ්‍යයන මූලාශ්‍ර වශයෙන් යොදා ගැනෙන්නේ ඒ.පී. ගුණරත්න විසින් සිංහලයට පරිවර්තනය කෙරුණු කෘතියකි. මේ අනුව ස්පිට්ලේගේ නිර්මාණ අතරින් සාහිත්‍ය කෘති වශයෙන් ගත් කළ එහි ඇති නිර්මාණාත්මක අගය හා කතුවරයා විසින් වැදි සංස්කෘතිය නිරූපණය කිරීමට කොතරම් දායකත්වයක් ලබා දී ඇත්ද, එම කාර්යයේ ඔහු කොතරම් සාර්ථක වූයේද යන්න අවධානයට යොමු කිරීම උදෙසා පූර්වෝක්ත ප්‍රබන්ධ ද්විත්වය ඇසුරින් වැඩිදුරටත් සාකච්ඡා කිරීමට ස්පිට්ලේගේ නිර්මාණවලට සමාන්තරව ගත් විට සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන්ගේ පර්යේෂණ සාරවත් ප්‍රබල පර්යේෂණයක් වීම සඳහා අවශ්‍ය භෞතික හා න්‍යායික පදනම් නිර්මාණය වූයේ යටත්විජිත සමාජ, දේශපාලන රටාවේ පැවති කොන්දේසිවල පැවති ප්‍රබල බව හේතුකොට ගනිමිනි. එසේම එය ජාතික මෙන්ම ජාත්‍යන්තර ගතික සහිතව ජාත්‍යන්තර ඥාන සම්පාදන ක්‍රියාවලිය සමඟ සමාන්තරව ගමන් කළ බව නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. මේ අනුව වැදි ජනතාව තේමා කොට ගනිමින් සිදු කළ ශාස්ත්‍රීය පර්යේෂණවල වුවද එම පර්යේෂණ සිදු වූ යුග හා ඒ පසුපස තිබෙන විවිධාකාර සාධක අනුව සැලකිය යුතු වෙනස්කම් පවතින බව පෙන්වා දිය යුතුය. සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන් තම පර්යේෂණ තුළ පූර්ව දැනුම භාවිත කරන ආකාරයත් ස්පිට්ලේ තම පර්යේෂණ තුළ පූර්ව දැනුම භාවිත කරන ආකාරයත් විමසා බැලීම මෙහිදී අතිශයින්ම වැදගත්ය. සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන් තමන් එකතු කර ගන්නා තොරතුරු ගෙනහැර පාත්තේ පැරණි දැනුම හා තොරතුරු සමඟ තුලනාත්මක හා සංසන්දනාත්මක න්‍යායාත්මක රාමුවක් නිර්මාණය කර ගැනීමෙනි. යම් වචන සංකල්ප හා විෂය ප්‍රදේශ පිළිබඳ සාකච්ඡා කිරීමේදී මෙම සංසන්දනාත්මකභාවය මැනවින් උපයෝගී කර ගැනීමට ඔවුහු සමත් වෙති. වැදිදන් විසින් පුදුනු ලැබූ යක්ෂයකු වූ කිඹුල් ඔත්බේගේ කතාන්දරය පිළිබඳ සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන් පැරණි දැනුම හා තොරතුරු තුලනාත්මක ලෙස භාවිත කර ඇති ආකාරය මීට මනා නිදසුනකි (සෙලිග්මාන් සහ සෙලිග්මාන්, 2009). එහිදී සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන් කිඹුල් ඔත්බේ පිළිබඳ සමාජ, දේශපාලන හා ඓතිහාසික තොරතුරු අනාවරණය කර ගැනීමට උත්සාහයක නිරත වෙති. වාසගම, සමාජ, දේශපාලන අර්ථ සමුදායක් ධ්වනිත කරන ආකාරය මෙහිදී කතුවරුන්ගේ අවධානයට ලක්වන අතර යම් යම් සංකල්ප විග්‍රහ කිරීමේදී වේල්සය, ස්කොට්ලන්තය ආදී ප්‍රදේශ පිළිබඳ කරුණු යොදා ගනිති. අවසානයේ කතුවරුන් ප්‍රකාශ කරන්නේ කිඹුල් ඔත්බේ වැදි අගනක විවාහ කරගත් සිංහල රජ පවුලට අයත් කුමාරයකු වීමට බොහෝ ඉඩ ඇති

බවයි (සෙලිග්මාන් සහ සෙලිග්මාන්, 2009: 246-247). මෙයින් පෙනෙන්නේ තොරතුරු එක් රැස් කිරීම සහ ඒවා පැරණි දැනුම සහ වෙනත් දැනුම සමඟ සංසන්දනය කරමින් ස්වාධීන මතයක් ඉදිරිපත් කිරීමට සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන් ගත් උත්සාහයයි. එය වඩාත් සාරගර්භ ශාස්ත්‍රීය මෙහෙවරක් බවට පත් කරලීමට ඔවුන් සෑම විටම උත්සාහයක නිරත වූ අතර වෙනත් ශාස්ත්‍රඥයන්ගේ අදහස්වලට නිරතුරුවම ඉඩ ලබා දීමත්, ගරු කිරීමත් එම සම්ප්‍රදාය තුළ දක්නට ලැබුණි. ස්පිට්ල්ද සිය වන සරණ කෘතිය මගින් තම පර්යේෂණ ක්ෂේත්‍රය තුළ නිර්මාණය කර තිබෙන පැරණි දැනුම සමඟ කටයුතු කරයි. තම පර්යේෂණ හා ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා ඒවා භාවිත කරයි. එසේම ඔහුට නිර්මල අම්ල වැද්දන් සොයා යෑමට උත්තේජනය ලැබුවේ සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන්ගේ වැද්දා පර්යේෂණ බව ඔහුගේ කෘතිවලින් පෙනේ. වන සරණ කෘතියෙන් උපුටා ගත් පහත කොටස ඒ සඳහා කදිම උදාහරණයකි.

“කිසියම් නියම පරමාර්ථයක් නැතිව මේ හුදෙකලා වනයේ මෙසේ අලස ලෙස ඇවිදීම එතරම් සිත් ගන්නා දෙයක් නොවේ. වනවාසයේ අලංකාරයෙන් වශීකෘත වන්නේ ද නොවේ. කෙනෙකුගේ ස්වභාවධර්මයට ඇති ආශාව සම්බන්ධ වූ කිසියම් ගවේෂණයක් - කිසියම් සොයා යාමක් ද ඇතිවිය යුතු ය. දොස්තර මහතා පිළිබඳ වූ මේ ගවේෂණය නම් ලංකාවේ වාසය කරන හොඳම වනගත වැද්දා සොයා යාමය. නැතිවීගෙන යන වැද්දා පිළිබඳව කරන ලද අන්තිම ශාස්ත්‍රීය පරීක්ෂණය වූ ‘සෙලිග්මාන්ගේ වැද්දා’ නම් පොතෙහි මූලින්ම මේ පිළිබඳ රස වැටීම ඇති වූයේ ඒක් අප්‍රේල් මාසයක නිරිකුණාමලේ සිට පොළොන්නරුව දක්වා අඟුලක් පැදගෙන මහවැලි ගඟේ උඩහට ගිය දොස්තර මහතාට දිඹුලාගල දී වැදී පිරිසක් හමු විය” (ස්පිට්ල්, 2016: 99-100).

එසේම තවත් නිදසුනක් ලෙස,

“එහෙත් මේ වඳ වේගන යන මිනිස් ජාතිය පිළිබඳව පරීක්ෂා කර වාර්තාවක් සැපයීමට කේම්බ්‍රිජ් නුවර සිට විශේෂයෙන් එවන ලද සෙලිග්මාන් මහතා මොවුන් පිළිබඳව බොහෝ වැදගත් කරුණු වාර්තා කර තිබේ” (ස්පිට්ල්, 2016: 101).

සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන්ගේ කෘතිය ස්පිට්ල් මත ඇති කරන ලද විශාල බලපෑම යටෝක්ත උදාහරණවලින් මැනවින් ප්‍රත්‍යක්ෂ වේ. එසේම පර්යේෂකයකු වශයෙන් පූර්ව පර්යේෂණ කටයුතු පිළිබඳ දැනුමක් ස්පිට්ල් සතු බවට මෙහිදී පෙනේ. නමුත් ඔහු පූර්ව දැනුම පිළිබඳ සංවාදයක මෙන්ම ඒවා තම පර්යේෂණයට අදාළ වන ආකාරය පිළිබඳව සාකච්ඡාවක නිරත නොවේ. ඒ අනුව

ස්පිට්ලේගේ පර්යේෂණයේ විශේෂ අන්තර්ගතය මෙහිදී වටහා ගත හැකිය. ස්පිට්ලේට අනුව සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්ලෙන්ඩා සෙලිග්මාන් තම වැදි ගවේෂණ කටයුතුවල නිරත වූ යුගයට වඩා වෙනස් යුගයක මෙම පර්යේෂකයා පර්යේෂණවල නිරත වූ බවය. කාල රාමුව වෙනස් වීම තුළ වැදි ප්‍රජාවගේ වෙනස්වීම හා සමාජ දේහයේ සැලකිය යුතු වෙනසක් වෙයි. ස්පිට්ලේගේ ගවේෂණ අවධිය වන මීට සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්ලෙන්ඩා සෙලිග්මාන් ප්‍රකාශ කළ වැදි ජන ජීවිතයක් දක්නට නොලැබුණි. නමුදු ස්පිට්ලේගේ ගවේෂණ උදෙසා සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්ලෙන්ඩා සෙලිග්මාන්ගේ කෘතිය විශාල බලපෑමක් සිදු කර ඇති බව පැහැදිලිය. ස්පිට්ලේගේ වන සරණ කෘතිය පමණක් නොව මැකී ගිය දඩමං කෘතියද ඒ බැව් තහවුරු කරන සාධක වෙයි. ස්පිට්ලේගේ ලේඛන පූර්ණ ශාස්ත්‍රීය පර්යේෂණ වශයෙන් නොසැලකිය යුතු වුවත් සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්ලෙන්ඩා සෙලිග්මාන් මෙන්ම ස්පිට්ලේ විශාල ආනුභවික අත්දැකීම් රාශියක් වැදි ජීවිතය පිළිබඳ ලබා ගත් ආකාරය ස්පිට්ලේගේ නිර්මාණ මගින් නිරීක්ෂණය කළ හැකිය.

Savage Sanctuary (වන සරණ) හා The Veddas (වැද්දෝ)

වන සරණ ප්‍රබන්ධයට ප්‍රධාන වශයෙන් වස්තු කරගෙන ඇත්තේ තිසාහාමිගේ ජීවන චරිතයයි. පළමුවෙන්ම වැද්දන් පිළිබඳ කුඩා හැඳින්වීමක් කරන කර්තෘ එක්වරම කතාවට ප්‍රවේශ වේ. තිසාහාමි පිය පක්ෂයෙන් උනාපාන චරිතයටද මවු පක්ෂයෙන් මොරාන චරිතයටද අයත් වන්නෙකි. ඔහු අට හැවිරිදි පමණ කාලයේදී මිහිරි ලෙස කවි ගායනයේ යෙදෙනු අසා සිටි මුල්ලේගම පන්සලේ ස්වාමින්වහන්සේ විසින් ඔහු එම පන්සලට කැටුව ගොස් අවුරුදු පහක් පමණ කාලයක් තිස්සේ බණ දහම් ආදිය කියා දී දඩයමට නැඹුරු වූ ඔහුගේ සිතට කාරුණික බවත් ඇතුළු කිරීමට උත්සාහ කරන ලදී. එහෙත් පස් අවුරුදු වැයමකින් පසු හාමුදුරුවන්ට තම උත්සාහය අතහැර දමන්නට සිදු වූයේ තිසාහාමි ගැටවරයාගේ මුරණ්ඩුකම් අඩුවනවා වෙනුවට ක්‍රමයෙන් වැඩි වූ හෙයිනි. තිසාහාමිට පන්සලෙන් පිටවී යාමට හාමුදුරුවන් අවසර දුන්නේ ඔහුට අනාගතයේදී දුක්කම්කටුලුවලින් ගහන වූ ජීවිතයක් ගත කරන්නට සිදුවන බවට අනාවැකියක්ද පළ කරමිනි. මින් අනතුරුව හාමුදුරුවන්ගේ කීම සනාථ කරමින් තිසාහාමිගේ ජීවිතයේ සිදුවූ විවිධ අවස්ථා කතුවරයා විසින් ඉදිරිපත් කරයි. වැද්දා හා එක්ව දඩයමේ යාම, මැණිකා නම් තරුණියක සරණ පාවා ගැනීම, ඇගේ මරණය හා තිසාහාමි නැවත විවාහ වීම යන කරුණු ඔස්සේ තිසාහාමිගේ වැදි ජීවිතය හා බැඳි වර්තමානය ස්පිට්ලේ විසින් ප්‍රබන්ධ ගත කරනුයේ පාඨකයා සිත් ගන්නා අයුරිනි. මෙම නිර්මාණයෙහි සුවිශේෂත්වය වන්නේ වර්තමානයේ අප විසින් සාහිත්‍යමය රසාස්වාදය සඳහා කියැවෙන ප්‍රබන්ධ කථාන්දර මෙන් නොව ඉතිහාසයේ යම් කාල පරිච්ඡේදයක් තුළ නිශ්චිතව සිදු වූ වාස්තවික ඉතිහාසය මත පදනම් වූ කතාන්දරයක් වීම මඟිනි. දෙවැනි විවාහයත් සමඟ තිසාහාමි ගමේ වාසය හැර ජනාවාසයෙන් දුරු වූ මහ වනයේ ස්ථිර

වාසස්ථානයක් තනා ගනී. මේ අතර මහ වනයේ විසූ වැද්දන් වන හඳුනා හා ඔහුගේ වැදි පිරිස පිළිබඳවද කතුවරයා යම් යම් අවස්ථාවන්හි නිරූපණය කරයි. තිසාභාමිට මෙන් ස්ථීර වාසස්ථානයක් වැද්දන් සතු නොවූ බව කතුවරයා විස්තර කරනුයේ වැදි ජන ජීවිතය සංකේතවත් කරමිනි.

“තිසාභාමිගේ හේනේ අස්වැන්න ඉතා සරු විය. ඔහු එයින් ඇඹිලින්තේ ඔතැනි වැද්දන් ජය ගත්තේය. එහෙත් ඔහු තමාට වුවමනාවට වඩා කටුසර ගෙයි ගොඩකර නොගත්තේය. ඔහු ඒවා හඳුනාට හා ඔහුගේ පිරිසට ඇති තරම් දුන්නේය. තිසාභාමිගේ ආදර්ශය ලොකු මඟ පෙන්වීමක් වූවත් එවැන්නකින් ප්‍රයෝජන ගැනීමට වැද්දන්ට පිහිටීමක් නැත. එවැනි ස්ථීරව කරන කාර්යකින් පල ප්‍රයෝජන ගැනීමට උත්සාහ කිරීම ස්වභාවයෙන්ම ඔවුන්ට හුරු පුරුදු නැත” (ස්පිට්ල්, 2016: 41).

මෙහිදී තිසාභාමිගේ ධර්මයවත්ත බවත් ත්‍යාගශීලීත්වයන් ප්‍රකට කරන අතර දැඩි පැවතුම් ඇත්තකු ලෙස අර්ථකථනය කළද ඔහුද සාමාන්‍ය සිතූම්පැතුම්වලින් හෙබි මනුෂ්‍යයකු බව පැහැදිලිය. ප්‍රාථමික ජන කොට්ඨාසයක් ලෙසත් වැද්දන් යනු අශිෂ්ට මනුෂ්‍ය සමූහයක් ලෙසත් විවරණ සැපයූ ඇතැම් යටත්විජිත මානසිකත්වයෙන් හෙබි ගවේෂකයන්ට ස්පිට්ල් විසින් මෙහිදී එවකට සැබවින්ම පැවති වැදි ජන දිවියේ ස්වරූපය පහදා දෙයි. එසේම වැදි ජන සිතූම් පැතුම් වර්ග රටාවන් නිරූපණයේදී කිසිදු අවස්ථාවක වාර්තාමය ස්වරූපයක් නොගන්නා අතර ස්පිට්ල් තමාට අභිමත පරිදි කතාවේ භාෂාව හසුරුවයි.

සෙලිග්මාන් යුවළ විසින් වැද්දන්ගේ වර්ග රටා හෙළි කරනුයේ පහත පරිද්දෙනි.

“ඔවුන් අතරින් වඩාත් හීලෑ වූවෝ ඇතැම් විට ජනයා හමුවට පැමිණ ගැමියන් සමඟ කිසියම් ආකාරයක වෙළඳාමක නිරත වෙති. එහෙත් වනගතව වාසය කරන රඹු වැද්දන් කිසිවිටෙක සෙසු ජනයාට පෙනෙන්නට පැමිණෙන්නේ නැත” (සෙලිග්මාන් සහ සෙලිග්මාන්, 2009).

සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන් වැද්දන්ගේ ස්වරූපය නිරූපණය කරන අන්දමත් ස්පිට්ල් වැදි දිවිය වික්‍රණය කරන ආකාරයත් අතර අන්‍යෝන්‍ය සබැඳියාවක් පැවතියද ඔවුන් තොරතුරු ඉදිරිපත් කරන විලාසය වෙනස් බව මෙහිදී හඳුනා ගත හැකි වේ. මේ අයුරින් තිසාභාමිගේ චරිතය නිරූපණය කරන අතරතුර ස්පිට්ල් සිය කෘතියේ නවවැනි පරිච්ඡේදය තුළ තමාගේ චරිතය ඊට එක් කරනුයේ ලයනල් ස්ට්‍රෙන්ජ්වේස් දොස්තර මහතා යන නමිනි. එයින් සිය ප්‍රබන්ධය මැනවින් හසුරුවා

ගැනීමට ඔහුට අවකාශ සැලසේ. කතුවරයා ක්ෂේත්‍රය ගවේෂණය කරමින් අත්දැකීම් පදනම්ව නිර්මාණ කාර්යය සිදු කරන බවද ඉන් පාඨකයාට වඩාත් තහවුරු වේ. මේ අයුරින් වැදි රටෙහි වැසියන්ගේ ජීවිතයේ නොයෙක් අංග පිළිබඳ කතුවරයා අවධානය යොමු කරයි. හේන් ගොවිතැන පිළිබඳ, සතුන් පිළිබඳ නොයෙක් විශ්වාස, වග පරම්පරා පිළිබඳ, විවාහ චාරිත්‍ර, අවමඟුල් චාරිත්‍ර, වෙළෙඳ ගනුදෙනුවල ස්වරූපය, ගත් බඩු හුවමාරු, වෙද හෙදකම්, සමාජ චාරිත්‍ර ආදිය පිළිබඳ කරුණු රාශියක් මෙහි අන්තර්ගත වීමෙන් ස්පිට්ලේගේ නිරීක්ෂණ චාරිකා පුළුල් වපසරියක පැතිර පවතී. එසේම සිරිත් විරිත් රැකි වැදි සංස්කෘතිය බිඳ එතුළ සිය ස්වාධීනත්වය තහවුරු කරගත් වර්තමාන වැදි ප්‍රජාව අතර සිටි බව අනාවරණය වේ. එමඟින් සියලු මනුෂ්‍ය ප්‍රජාවන්ගේ සිතැති අතර සමානාත්මතාවක් එමඟින් දැකිය හැකි බව ස්පිට්ලේ තහවුරු කරන්නේ මෙසේය:

“කොහෙද නිසාහාමි ඔව්වර ඉක්මන් කරල යන්නේ?. සුදු කුමි ඇසුවාය. නිසාහාමි කලබල විය. ගෙවල ගැහැනුන් මග යන මිනිසුන්ට මෙසේ කතා කරන සිරිතක් නැති හෙයිනි” (ස්පිට්ලේ, 2016: 21).

නිසාහාමිගේ ගමෙහි විසූ සුදු කුමිගේ වර්තමාන මෙසේ නිරූපණය කරමින් කතුවරයා සියලු මනුෂ්‍ය ස්වභාවයෙහි ඡායාවක් එතුළින් පිළිබිඹු කරවයි. නමුදු සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන්ගේ කෘතියෙහි වැදි කුටුම්භ ජීවිතයෙහි භූමිකාව නිරූපණය කරන්නේ ස්පිට්ලේගේ නිර්මාණවලට සාපේක්ෂව බොහෝ වෙනස් ස්වරූපයකිනි. සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන්ට දක්නට ලැබෙන වැදි කත ස්වකීය ස්වාමියාට පති භක්තියෙන් යුතුව, උසස් ගුණාංග සුරකින සුවර්තවත් ස්ත්‍රියකි. නමුදු ස්පිට්ලේ මෙහිදී සිදු කර ඇත්තේ මනුෂ්‍යත්වයට පොදු දෘෂ්ටිකෝණයක් වැදි කතගේ හෘද අභ්‍යන්තරය නිරූපණය කිරීමක් බව පැහැදිලිය. එය ප්‍රබන්ධ කථාවකට අනුව එසේ වුවද වැද්දන්ගේ කුටුම්භ ජීවිතයෙහි ස්වරූපය සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන්ට අනුව මෙසේ වෙයි. එහිදී ඔහු පූර්ව පර්යේෂණවල ප්‍රතිඵලයන්ද විග්‍රහ කරමින් සිය මතය ඉදිරිපත් කරන්නේ මෙසේය:

“අඹුසැමියන් අතර පවතින භක්තිය පිළිබඳ බෙයිලි කර ඇති නිරීක්ෂණවල සත්‍යතාව තහවුරු කර ගැනීමට අපට හැකි විය. ඔවුන් තම භාර්යාවන් කෙරේ දක්වන දැඩි භක්තියාදරය ඔවුන්ගේ වර්තමාන ඉතා සිත් ගන්නාසුලු ගතිලක්ෂණයකි... සැමියා පිළිබඳව හෝ වේවා” බිරිඳ පිළිබඳව හේ වේවා, වපලත්වය පවතින බවක් පෙනෙන්නට නොතිබූ අතර, මෙම කරුණ පිළිබඳව විමර්ශනය කිරීමේදී මම බෙහෙවින් විවක්ෂණශීලී වූයෙමි. එවැන්නක් පැවතියේ නම්, ඔවුන්ගේ අසල්වාසී සිංහලයන් ඒ ගැන ඔවුන්ට වෝදනා නැගීමට පසුබට

නොවනු ඇති නමුදු, මට ඒ පිළිබඳ අල්පමාත්‍ර හෝඬුවාවක් හෝ දැන ගන්නට ලැබුණේ නැත. අඹුසැමියන් අතර පවත්නා පතිපතිනි හක්තිය පිළිබඳ සම්මත සාමාන්‍ය රීතිය කඩ කිරීමේ හේතුවෙන් සිය දිවි නසා ගත් පුද්ගලයින් අපට අසන්නට ලැබුණේ එකම එක් අවස්ථාවක් ගැන පමණි” (සෙලිග්මාන් සහ සෙලිග්මාන්, 2009: 131).

එසේම වැදි පුරුෂයන් ස්වකීය බිරිත්දැවරුන් ආරක්ෂා කර ගැනීම සම්බන්ධවද සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන් මෙසේ සඳහන් කරයි.

“වැදි ජනයා තම ස්ත්‍රී වර්ගයා ආරක්ෂා කර තන්නා ලද්දේ අත්‍යන්ත රීර්ෂ්‍යා පරවශ ආකාරයෙනි. ඔවුන් සමඟ ඉතා කුලුපග බවින් පසු වූ අපගේ තොරතුරු සපයන්නා සිය තරුණ විශේ දී ඔවුන් සමඟ ඇසුරුකම් පැවැත්වූ නමුදු” තම ස්ත්‍රීන් ගල් ගුහාවල සිටින අතරවාරයේ කිසිවිටෙකත් ඔවුන් විසින් ඔහු එහි කැඳවා ගෙන ගොස් නැත” (සෙලිග්මාන් සහ සෙලිග්මාන්, 2009: 15).

මෙහිදී පැහැදිලි වන්නේ සිය කුටුම්භයෙහි පැවැත්ම උදෙසා වැද්දා කවර ක්‍රියාකලාපයක් අනුගමනය කරන්නේද යන්න බාහිර සමාජයේ අවධානයට යොමු වූ බවය. බාහිර නිරීක්ෂකයන් එය පසුගාමී ක්‍රියාකලාපයක් ලෙස දුටුවද වැදි කුටුම්භයෙහි පැවැත්ම එයින් තහවුරු වන්නට ඇත. උඩුකය නිරුවත් වැදි කත පිටස්තරයකුගේ අවධානයට යොමු වීමට ඉඩ නොසලසා වැදි පිරිමින් සිය ස්ත්‍රීන් ආරක්ෂා කරන්නට ඇත. වැදි කුටුම්භය මෙසේ වුවද සමාජ සංස්කෘතික වටපිටාව බිඳලමින් ස්වකීය අභිමතය පරිදි දිවි ගෙවූ පිරිස්ද මෙම වැදි සමාජය තුළ පවතින්නට ඇතැයි සිතිය හැකිය. ස්පිට්ල් වැද්දන්ගේ මෙම වර්ගය පිළිබඳ වන සරණ කෘතියෙහි විවරණය කරනුයේ මෙසේය:

“තිසාහාමි බැහැරක ගොස් සිට ගෙදර ආ විට ඔහුගේ පළමු කාරිය වූයේ අමුත්තන්ගේ අඩි සටහන් හෙම ඇත්දැයි ඉතා පරික්ෂාවෙන් ඇවිද බැලීමය. අමුත්තෙකුගේ අඩි සටහන් හතර වටෙන් ඇතුළේ කොතැනක හෝ වී නම් අනුකම්පාවක් නැතිව ඔහු අඹුවට තැළුවේය. අඹුවන් වැට පැන කොහේ හෝ ගියේ දැයි ඔහු උන්ගෙන් ප්‍රශ්න කරයි. උන් බොරු කියන බවට සැකයක් ඇති වුවහොත් ඔහු සුදු බණ්ඩා හෝ ටිකිරි ළඟට කැඳවා උන්ගෙන් ප්‍රශ්න කරයි. ‘උඹලගෙ අම්ම වත්ත වැටෙන් හෙම පිට ගියා ද?’ ඔහු ප්‍රශ්න කරයි. ‘ඔව් අර හේනෙ මංඤ්ඤාක්කා හේනට ගියා’ යයි ළමයි සමහර විට පිළිතුරු දෙති. ‘එයා තනියම ද ගියෙ නැත්තං මං කියල තියෙන හැටියට උඹල කවුරුවත් අඩගහගන ද?’ ඇ තනිවම ගියා කීවේ නම්

හෝ ඇ ළමයකු සමඟ ගොස් ටික වේලාවකට හෝ ඔහු වෙත තැනක නවතා සිටියේ යැයි දැනගත් හොත් එය සැලකුවේ තමාට අකීකරුවීමක් හා දඬුවම් කළ යුතු වරදකුත් හැටියටය” (ස්පිට්ල්, 1999: 92-93).

මෙයින් පෙනෙන්නේ තෝරා ගත් එකම සිදුවීමක් පිළිබඳව ශාස්ත්‍රීය පදනමක බිහි වූ කෘතියේ හා නිර්මාණාත්මක පසුබිමක බිහි වූ කෘතියෙහි පවතින වෙනස්කමයි. එසේම ශාස්ත්‍රීය පදනමින් බිහි වූ කෘතියෙහි සදාචාරවත් රාමුවට වැදි ජන ජීවිතය කැටි කොට ඇතත් ප්‍රබන්ධමය නවකතාවක වඩාත් ස්වාධීනත්වයකින් වැදි ජන ජීවිතය ප්‍රතිනිර්මාණය කර ඇති බව පැහැදිලිය. එසේම පවසන ආකාරයට වැද්දෝ සෑම දෙනාම කිසියම් පෙළපතකට අයත් වෙති. පෙළපත් පිළිබඳ කිසියම් ද්විත්ව සංවිධානයක් තිබූ බවට සාධක නොමැති අතර ප්‍රාදේශීය වශයෙන් ව්‍යාප්ත වූ ආකාරය මත එවැන්නක් තිබූ බව සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන්ගේ අදහසයි. ඔවුහු වැද්දන් සතු පෙළපත් නැතහොත් වර්ග කොටස් 06කට බෙදා දක්වති. ඒවා මෙසේ වර්ග වී ඇත.

- 1. මොරානෙ වර්ග
- 2. උනාපාන වර්ග
- 3. නාමදේව හෙවත් නැඹුදන් වර්ග
- 4. ඇඹුල වර්ග
- 5. උරු වර්ග
- 6. තලා වර්ග

මේ අතරින් සම්ප්‍රදායිකව ඉතාමත් අහංකාර සහ වැදගත් ලෙස සැලකනුයේ මොරානෙ සහ උනාපාන වර්ගවලට අයත් වූවන් බව සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන් අවධාරණය කර ඇත. ස්පිට්ල් වැද්දන් සතු කුල පරම්පරා පිළිබඳ සඳහන් කරනුයේ පහත පරිද්දෙනි.

“නිසාහාමිගේ මෑලි වී ගිය මිටි වූ කිරි අම්මා අම්මු වැදි ලේ ඇති වැදි ගැහැනියකි. ඇ තමාගේ පරපුර ගැන ආඩම්බර වූවාය... ඇ නිසාහාමි හා ඔහුගේ අනෙක් සහෝදරයෝ ද අමතා නිතර කීවේ ‘තොපි දැන් සිංහලයෝ වගේ මෙහෙම හිටියත් ඇහු කෙනෙකුට කියාපියව් තොපි මොරාන වැද්දෝය කියා තොපේ මුත්තා තමයි මරක්කල මිනිහෙකුට විද මරලා කැවුත්ත කෑවේ’ කියාය” (ස්පිට්ල්, 1999: 11-12).

වැද්දන් තම පරපුර පිළිබඳ අභිමානයෙන් යුක්ත වූ බව කතුවරයා මෙහිදී විවරණය කරනුයේ නිසාහාමිගේ මිත්තණියගේ දැඩි වූත් පෞරුෂවත් වර්තය මැනවින් මතු කරමිනි. එහිදී අම්මු වැදි ලේ

ඇති එම ගැහැනියගේ ස්වරූපය පාඨක මනසේ මැවෙයි. මෙයින් මොරානේ වැදි පරපුර උසස් කොට සැලකූ වැදි පරපුරක් බවද තහවුරු වේ. ස්පිටල් මෙහිදී සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්ලන්ඩා සෙලිග්මාන් මෙන් වැදි පරම්පරා වර්ගීකරණයට බඳුන් නොකර පොදුවේ වැදි සමූහයා වෙනුවට එක් වර්තයක් මුල් කරගෙන ඒ හා සබැඳි සිදුවීම් කතාවේ විකාසනය උදෙසා ගොඩනගා ගනු ලබන්නේ ප්‍රබන්ධයක අන්‍යන්‍යතාව මතු කරමිනි. එකම කරුණක් ශාස්ත්‍රීය ලෙස හා නිර්මාණාත්මක ලෙස ඉදිරිපත් කිරීමේදී විවිධත්වයකින් රූපණය කළ හැකි බව ඉන් තහවුරු වෙයි. වැද්දන්ගේ වාරිත්‍ර වාරිත්‍ර ආදිය පිළිබඳවද මුල් පරිච්ඡේදයන්හි සඳහන් කිරීමට ස්පිටල් පෙලඹී ඇත. එයින් වැද්දන් විවාහයකදී අනුගමනය කරන සම්ප්‍රදායික වත් පිළිවෙත් හඳුනාගැනීමට අවකාශ සැලසේ. තිසාහාමි වල්ලී නම් වැදි තරුණිය පිළිබඳ සිත් ඇතිව ඇගේ නිවසට යන අවස්ථාව මීට මනා නිදසුනකි.

“තිසාහාමි බිරිඳත් සමඟ මේ කතාව ඇති වී සතියකට පසු දිනක් මඤ්ඤොක්කා අල මිටියකුත් තුවක්කුවකුත් ගෙන ඉඩම්බෝව පැත්ත බලා පියනැගුවේය. මගදී ඔහු මියක් කොටා පැණි වද එකතු කර ගත්තේ ය. මිමින්නකු මරා එල්ලා ගත්තේ ය. වැදි පරපුරෙහි පෙම්වතුන්ගේ සිරිතෙහි හැටියට මේ දැකුම් කඳ රැගෙන තිසාහාමි මේ යන්නේ පෙම්වතිය දැකීමට ය” (ස්පිටල්, 2009: 45).

සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්ලන්ඩා සෙලිග්මාන්ගේ විග්‍රහයට අනුව වැද්දන් අතර සිදු වී ඇති විවාහයන් ඇවැස්ස නැකම මත දෙමවුපියන් විසින් යෝජනා ඒවාය. තරුණියා විසින් මී පැණි" වියළන ලද මුව මස් සහ අමු තලගොඩි මස්ද රැගෙන තරුණියගේ පියා බැහැ දකින අතර ඔහු තම දියණිය කැඳවා තමන් කැමති තරුණියාට භාර කරයි. ඇය එවිට ස මුලින්ම කරනු ලබන කාර්යය වන්නේ ඔහුට දිය ලඤ්ඤවක් අඹරා දීමය. ඇය තම සැමියා වෙතින් පලා යෑමට වියාජ උත්සහයක් නොදරයි. තිසාහාමි වල්ලී තරුණිය බැහැ දැකීමට යන ඉහත අවස්ථාවද විවාහ කටයුත්තක් කර ගැනීම සඳහා දෙමවුපියන් බැහැ දකින අවස්ථාවක් වුවද සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්ලන්ඩා සෙලිග්මාන්ගේ වාර්තා කථනයට වඩා තාත්වික වූ සිදුවීමක් අත්විඳීමට මෙහිදී පාඨකයාට ඉඩ ප්‍රස්ථාව සැලසේ. තිසාහාමි හා වල්ලීගේ පියා වූ ජුවානිස් අතර ඇතිවන කථාබහෙන් තිසාහාමිට සිය දියණිය පාවා දීමට ජුවානිස්ගේ අකැමැත්ත හෙළිවෙයි. එම අවස්ථාවේදී වල්ලී හැසිරෙන ආකාරයත්, එතැනට වල්ලීට යෝජනා කර ඇති තරුණියාගේ පැමිණීමෙන් ඇතිවන කතාබහත් ඉතා සාර්ථක විවරණයක් ඔස්සේ විත්‍රණය කිරීමට ස්පිටල් ප්‍රයත්න දරා ඇත. එම සිදුවීම්වල එකිනෙක පවත්නා සට්ටනය තිසාහාමි, වල්ලී, ජුවානිස් හා අනෙක් තරුණියාගේ සිතුවිලි ක්‍රියා කරන ආකාරය පවා අවස්ථාවෝචිතව ගොඩ නැංවීම කතුවරයා සමත් වෙයි. එහිදී මනුෂ්‍ය සන්නානයෙහි සැඟව පවත්නා විවිධ ගුඵ වෛතසික ක්‍රියාත්මක වන ආකාරය කතුවරයා නොවලභා ඉදිරිපත් කරන්නේ මෙසේය:

“මේ වෙලේ ගෙයි සිටි දැරිය එතැනට පැමිණීමෙන් නිසාහාමිට පිළිතුරු දෙන්නට සිදු වී තිබුණ මේ බැරෑරුම් ප්‍රශ්නයෙන් ඔහු ගැලවුණේය. ඇ එළියට නොපැමිණ මේ අමුත්තා කවුදැයි දැක ගැනීමට කළ උත්සාහය හරි නොගිය තැන ඉඳලක් රැගෙන එහි අවුත් මිදුල අතු ගාන්නට පටන් ගත්තාය. ‘පලයන් ළමයා ගෙට’ ජුවානිස් තරහෙන් කිය. ඇ අණට කීකරුව ගෙට ගියා ය. එහෙත් ගියේ නිසාහාමි දෙස ඇස් කොනින් බැලීමෙන් පසුව ය” (ස්පිට්ල්, 1999: 47).

කාන්තාවකගේ යටි සිතේ බල පවත්නා ගුළු මනෝභාවයන් විනිවිද දැකීමට කතුවරයා මෙහිදී සාර්ථක උත්සාහයක යෙදී තිබේ. ඉදිරියට කුමකින් කුමක් වේද යන ගැටලුවට පාඨකයා මෙහිදී මැදිවන අතර නාට්‍යෝචිත අවස්ථාවක් බවට එම අවස්ථාව පත්වේ. නිසාහාමිත්, වල්ලිට යෝජනා වූ තරුණයාත් අතර ඇති වූ බහින් බස් වීම වල්ලි ඔසවාගෙන නිසාහාමි පලා යෑම යන අවස්ථාවන් මඟින් ගැටුමේ අවසානයක් සිදුව සියල්ලක්ම එකවර නිශ්ලක්වයට පත් වීමක් සිදුවේ. මෙම රූප රාමු සියල්ලක්ම පාඨක මනසේ විචිත්‍ර ලෙස මතු කිරීමට ස්පිට්ලේගේ පරිකල්පනය හේතු සාධක වී ඇති බැව් පෙනේ. ප්‍රබන්ධයක පැවතිය යුතු සජීවමය ගුණය වර්ත හා අවස්ථා මඟින් වඩාත් තීව්‍ර ලෙස එහිදී ගොඩනගා ඇත. මේ අනුව වැදි ජන දිවියේ වාරිත්‍ර වාරිත්‍ර, ඔවුන්ගේ සංස්කෘතිය හා බැඳි වත් පිළිවෙත් පිළිබඳ ප්‍රබන්ධ ලක්ෂණවලින් සමන්විත වූ නවකතාවකින් මැනවින් පාඨකයා වෙතට සන්නිවේදනය කළ හැකි බව පැහැදිලි වේ.

Vanished Trail (මැකී ගිය දඩම) හා The Veddas (වැද්දෝ)

මැකී ගිය දඩම කෘතියද වැදි ජනයාගේ තොරතුරුවලින් සමන්විත වූ හුදු ශාස්ත්‍රීය පර්යේෂණයක ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් ගවේෂකයකු ඉදිරිපත් කරන එකිනෙක අසම්බන්ධ මානව විද්‍යාත්මක විස්තරයක් මෙන් නොව පාඨකයාගේ රූපීය දියුණු වන නවකතාවක් ලෙසින් ඉදිරිපත් කර ඇත. මෙය පරම්පරා තුනක වැදි පරපුර විස්තර කරමින් එකම කතාවක ස්වරූපයෙන් රචනා වී තිබේ. වැද්දා ගල් ගෙවල්වල වාසය කරමින් වනයේ තැනින් තැන ඇවිද ආහාර පාන සපයා ගැනීමෙන් ජීවත් වූ අවධියේ සිට ගෙපැල් අටවාගෙන හේන් ගොවිතැනින් ජීවත් වන්නට පටන් ගත් අවධිය තෙක් වූ වැදි ජීවිතය මෙම නවකතාවෙන් විස්තර වේ. ස්පිට්ලේගේ මෙම කතාන්දරය හා පූර්වෝක්තව කරුණු සඳහන් කළ වන සරණ කෘතිය අතර අන්තර් සබඳතාවක් පවතී. ස්පිට්ලේ ඒ බැව් මෙම කෘතියේ ප්‍රස්තාවනාවෙහි සඳහන් කරන්නේ මෙසේය:

“හුදු ශාස්ත්‍රීය පර්යේෂණයක ප්‍රතිඵලක් වශයෙන් ගවේෂකයෙකු ඉදිරිපත් කරන එකිනෙකට අසම්බන්ධ මානව විද්‍යාත්මක විස්තරයක් මෙන් නොව පාඨකයාගේ රූපීය දියුණු වන සේ නවකතාවක ස්වරූපයෙන් සමාජ මානව විද්‍යාව ඉදිරිපත් කිරීමේ ක්‍රමය සාර්ථකව කළේ මා මීට පෙර ලියූ Savage Sanctuary (වන සරණ) නම් පොතෙනි. එම කතාවේ ඉතිරි කොටස මෙහි සම්බන්ධ වී තිබේ” (ස්පිට්ල්, 2007, පිටු අංක සඳහන් නොවේ).

මේ අනුව වන සරණ හා මැකී ගිය දඩ මං යන කෘති දෙක අතර ප්‍රබන්ධමය අන්තර් සම්බන්ධතාවක් ගොඩනැගීමේ අවශ්‍යතාවක්, එය තම ගවේෂණවලින් ලද දැනුම පාඨකයා වෙත ගෙන යාමේ මාධ්‍යයක් ලෙස භාවිත කිරීමේ අවශ්‍යතාවක් ලෙස ඉස්මතු කළ බව පෙන්වා දිය හැකිය. ස්පිට්ල්ගේ යථෝක්ත ප්‍රබන්ධ දෙක එක හා සමාන සිදුවීම් ගණනාවක් වස්තු විෂය කර ගනියි. ස්පිට්ල්ගේ වන සරණ ප්‍රබන්ධයෙහි කේන්ද්‍රීය චරිතය වන තිසාහාමිට් වැද්දන් හමුවන අවස්ථාව කතුවරයා මෙසේ ඉදිරිපත් කරයි.

“වරක් ඔහු වැද්දන් සමඟ මිත්‍ර විය. නීලා නැමැති මහලු වැදි නායකයා ඔහුට ඉතා කුලුපග විය. පන්සලේ ජීවිතය ඔහුට ප්‍රිය නොකළේය. තැනින් තැන යන දඩයක්කරුවාගේ දක්ෂ වනෝපක්‍රමයන් පන්සලේ ගුරු භාමුදුරුවන්ගේ සිල්වත් බවට වඩා ඔහු සිත් ගත්තේය...” (ස්පිට්ල්, 2007).

ස්පිට්ල් සිය මැකී ගිය දඩමං ප්‍රබන්ධයෙහි වැද්දන්ට තිසාහාමි මුණගැස්වූ අවස්ථාව දක්වන්නේ මෙසේය:

“පොරමොලා දෙස බැලූ තිසාහාමි ‘උඹලා ඉන්නේ කොතන ද?’ විමසුවේ ය. ‘බලන ගල්ගෙයි’. ‘මෙතැන් සිට හැතැප්මකට වඩා දුර නැහැ නේ. මම කැමතියි බලන්ඩ යන්ට’ ඔවුන් බලන ගල්ගෙට පැමිණි විට මාදනරාළන් ඔහුගේ පුතා වූ රන්දුනාන් පෙරදී විස්තර කළ තිසාහාමි මොහුයයි නීලා එක්වරම හඳුනා ගත්තේය. හේ තිසාහාමි සතුටින් පිළිගත්තේ ය. එසේම මේ එද්දී තිසාහාමි ගෙන ආ තැග්ග ගැනු පිරිමි ළමා ළපටි කාගේත් සතුට දියුණුවීමට හේතුවක් විය” (ස්පිට්ල්, 2007: 93-94).

මෙහිදී ස්පිට්ල් සිය කෘතිද්වය මඟින්ම විස්තර කරනුයේ වැද්දන් හා තිසාහාමි හමු වූ අවස්ථාව නිරූපණයටය. මෙහිදී වන සරණ කෘතියෙහි තිසාහාමිට් සිය ගැටවර විශේෂී වැද්දන් හමුවුවද මැකී ගිය දඩමං කෘතිය තුළ තිසාහාමි වයසින් තිස්වැනි විශේෂ පමණ සිටින විට වැද්දන් හමුවූ බව දක්වා ඇත.

මෙහිදී කතා දෙකෙහිම එකම වර්ත දැක්වූවත් මෙම ප්‍රබන්ධ කතාදේවය අතර අන්තර් සබඳතාව, කාලය හා සැසඳීමේදී නිර්මාණය වී තිබෙන ආකාරයට වඩා වෙනස් ආකාරයට ඒ ඒ වර්ත හා සිදුවීම් නිර්මාණය වෙයි. එහෙත්, ඒ සියල්ලම එකම ප්‍රදේශයක් වටා ගෙනී ඇති බව පැහැදිලිය. සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන්ගේ ශාස්ත්‍රීය පර්යේෂණය හා සසඳන කල මෙයින් ප්‍රබන්ධයක අන්‍යතාව හඳුනාගත හැකි වෙයි. ස්පිට්ල් සිය මැකී ගිය දඩමං කෘතිය ආරම්භ කරන්නේ ගල් ගෙයක දිවි ගෙවන ආදිම වැද්දන්ගේ ස්වරූපය පාඨක මනසේ සනිටුහන් කරමිනි. පිහිල්ලෙගොඩ ගල්ගෙයි වෙසෙන මෙම වැදි පිරිසෙහි නායකයා නීලා නම් වැද්දාය. නීලාගේ නායකත්වය ඇතිව වැදි පිරිස ජීවත් වන ආකාරය නිරූපණය කර තිබීමෙන් ඔවුන් ජීවත්වන වටපිටාව කෙබඳුද, ජීවත්වන ආකාරය කෙසේද යන්න පාඨකයාට මැනවින් සන්නිවේදනය වෙයි. කතුවරයා මෙම කාර්යය සිදු කර ඇත්තේ හුදු වාර්තාවක ස්වරූපයෙන් නොව නවකතාවක විකාශනය වීමට ක්‍රමයෙන් ඉඩ සලසාලමිනි. එනම් ආදිම වැද්දන් පිළිබඳ මෙහි සඳහන් වෙයි. සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන්ට අනුව වැදි ජනයා කොටස් තුනකින් යුක්ත වෙයි.

1. වැදි ජනයා
2. ගම් වැදි ජනයා
3. වෙරළබඩවාසී වැදි ජනයා යනුවෙනි.

සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන් සඳහන් කළ මුල්ම වැදි ජනයා, ස්පිට්ලේගේ මැකී ගිය දඩමං කෘතියේ ආරම්භයේ සඳහන් වන නීලා නම් වැදිරාලගේ රැළට සමානකම් දක්වයි. ස්පිට්ල් සඳහන් කරනුයේ නීලා ඇතුළුව වැදි පිරිස ස්ථීර වාසස්ථානයක් පිළිබඳ අදහසක් නොමැති වීම, යන්තමින් විලිවසා ගැනීමට භාවිත කරන රෙදිකඩ, දුන්න, ඊතලය, පොරව වැනි ආයුධ භාවිතය, හේන් වැපිරීම සම්බන්ධව කිසිදු කාර්යයක් නොදැන සිටීම, පිරිමින් දඩයමේ යාම හා ගැහැනු අල හා පලා සෙවීමට යාම, බඹර කෙටීම ආදී ආදිම වැද්දන්ගේ ලක්ෂණ පෙන්වුම් කළ බවය. ස්පිට්ල් මෙම කරුණු ඉදිරිපත් කරනුයේ සිය කතාවේ විකාශනය ගොඩනගමින් වන අතර ඔහු එහිදී වාර්තාමය ලියවිල්ලක් පරිද්දෙන් තම කතාවට වාර්තාමය ලක්ෂණ ආරෝපණය නොකරමිනි. නීලාගේ දරුවන් පිළිබඳ හඳුන්වා දෙමින්, තරුණ ගැටවරයන්ගේ පැවැති කෙළිලොල් බව සංකේතවත් කරමින් තරුණයන් විසින් බඹර කෙටීමට සූදානම් වන අවස්ථාව මීට නිදසුනකි.

“අවුල් වූ හිසකේ ඇති දූවිලි තැවරුණ නිරුවත් කොළු පැටව් නීලාරාලගේ දෙවැනි පුතා වූ හත් හැවිරිදි පොරමොලාගේ නායකත්වය යටතේ එක් තැනකට එක්

වූවෝය. පොරමොලාගේ අයියා වූ වේලා කොලු රැළේ පිළිගත් නායකයා විය. ‘අපි අද බඹර කොටමු’ පොරමොලා කීවේ ය” (ස්පිට්ල්, 2007: 18).

සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන් ගැටවරයන්ගේ බඹර කෙටීම පිළිබඳ දක්වනුයේ මෙබඳු අදහසකි.

“පැණි නෙළා ගැනීමේ ක්‍රීඩාව ගැටවරයන් විසින් කරනු ලබන්නේ මෙම ඉතිමගෙනි හිඳගෙන ය. පිහිල්ලේගොඩ ගල්ගෙයි දී ගැටවරයෝ මෙම ක්‍රීඩාව කරන ආකාරය අපට රඟපා දැක්වීමටට ඉතා කැමැත්තෙන්ම ඉදිරිපත් වූහ. වැඩිහිටි අය අපට පෙන්වුම් කළේ මෙම ක්‍රීඩාව සඳහා තමන් සිය බාලයන් දිරි ගන්වන බවය” (සෙලිගමාන්ලා, 2009).

මේ අනුව එකම ස්ථානයක සිදු වූ සිදුවීම් දෙක ආකාර දෙකකින් ගෙනහැර ඇති බැව් තහවුරු වේ. මෙහිදී සෙලිග්මාන් යුවලට පසුකාලීනව ස්පිට්ල් වැද්දන් පිළිබඳ ගවේෂණයේ යෙදුණ බැවින් සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන් විසින් සඳහන් කරුණු ස්පිට්ල් සිය පරිකල්පනය මෙහෙයවා නිර්මාණය කළා විය හැකිය. මැකී ගිය දඩමං කෘතියේ ආරම්භය පූර්වෝක්ත වූ පිරිදි සිදුවීමෙන් අනතුරුව කතු වරයා වැද්දන් එදිනෙදා ජීවිතයේ මුහුණ දෙන විවිධාකාර වූ ගැටලු, ඔවුන්ගේ කුටුම්භ ජීවිතය, සමාජ සංවිධානය, ඇදහිලි හා විශ්වාස, ඔවුන් වෙත පැමිණෙන නොයෙක් අතුරු ආන්තරා ආදිය නිරූපණය කිරීමට ස්පිට්ල් මෙහිදී සමත් වෙයි. මෙම සම්බන්ධතාවන්හි සංකීර්ණත්වය හේතුවෙන් වැද්දා සතු පාරම්පරික වූත්, සම්ප්‍රදායික වූත් ඥානය වියුක්ත වී යාම ස්පිට්ල් විසින් නිරූපණය කර ඇත්තේ බිඳ වැටෙන වැදි ශිෂ්ටාචාරය පිළිබඳව ප්‍රබල අධ්‍යාත්මික කම්පනයක් මතු කරමිනි. නිලා වැදිරාලගේ දෙවැනි පුතා වූ පොරමොලා සිය දුනු ඊතල අතහැර තුවක්කුවක් ලබා ගත් අවස්ථාවක මීට මනා නිදසුනක් වෙයි.

“උඹ තුවක්කුව ඇත්ත පලයන්. හැබැයි ලොකු සතකු එළා ගත්තම මගේ කොටස අමතක කරන්ට එපා.’ එය පොරමොලාට මෙන්ම ඔහුගේ අනෙක් සගයන් දෙදෙනාට ද මහත් ආඩම්බරයක් හා ප්‍රීතියක් ද ගෙන දුන් අවස්ථාවක් විය. ඔවුහු තමන් ලැබූ අලුත් සෙල්ලම් බඩුවත් රැගෙන වනය බලා ගමන් ගත්තෝ ය. ‘බොහොම කනගාටුදායක දෙයක් අද මේ ගමරාළ කළේ.’ ඔවුන් ගිය පසු ආචාරියා කීවේය. ‘ඒ මොක ද?’ මගේ මේ ජීවිත කාලය තුළම මම වැද්දන්ට ඊමුණ තලා දුන්නා. ඒක මම මේ තුවක්කුව හඳුනවාට වඩා සතුටකින් කරන කාරියක්. දැන් ගමරාළ කළේ

මේ වනේ මෙතෙක් හිටිය හොඳම දුනුවායා විනාශ කර දැමූ එකයි” (ස්පිටල්, 2007: 169-171).

මෙහිදී දුන්න, ඊතල, පොරොව වෙනුවට තුවක්කුව හුරුවෙමින් තිබූ පසුබිමක වැදි ජනයා වාණිජවාදයේ දැඩි ග්‍රහණයට හසුවීම ස්පිටල් තත්ත්වකාරයෙන්ම රූපණයට සමත් වේ. ක්‍රමයෙන් බිඳ වැටෙන වැදි ශිෂ්ටාචාරය පිළිබඳ තදබල අධ්‍යාත්මික කම්පනයක් නිරූපණය කරමින් ඒ පිළිබඳ ගැඹුරු භාවාත්මක වැලපීමක නිරත වීමද ස්පිටල්ගේ ලේඛනවල දැකිය හැකි සුවිශේෂ තත්ත්වයකි. සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන්ගේ නිරීක්ෂණවලට සාපේක්ෂව ස්පිටල් භාවාත්මක ලෙස වැදි පරපුරේ අවසානය දකින්නේ පහත පරිදි ය.

“ඉරනම දයානුකම්පා විරහිත ය. වැදි පිරිසට තවත් අවාසනාවන්ත සිද්ධියකට මුහුණ පාන්නට සිදු විය. පොරමොලාගේ වැඩුමල් සහෝදරයා වූ වේලා අසනීප විය. රෝගය ඔහුගේ බිරිඳට ද බෝවිය. එක් උදයක දෙදෙනාම මැරී සිටිනු දක්නට ලැබිණ. මෙවිට ගල් ගෙය හැර යාම විනා කළ හැකි අන් කිසිවක් නොවීය. ඔවුහු පස් වසක් විසූ ගල් ගෙය හැර ගියෝය. තරුණ පොරමොලාගේ කර පිට වැටුණේ වගකීමකි. ඉතිරිව සිටි නව දෙනෙකුගෙන් යුත් වැදි පිරිසේ සිටි එකම මිනිහා පොරමොලා විය. අනික් හැම දෙනාම ළමයි සහ ගැහැණු ද වූහ. පොරමොලා හා කළු ද බොංගාගේ වැන්දඹු බිරිඳ ද, වේලාගේ දරු දෙදෙනා වූ පස් හැවිරිදි තුනා හා දැවිරිදි තාඩි ද, ඔහුගේ බාල සහෝදරයන් වන එකළොස් හැවිරිදි කයිරා හා ගමා ද ගෝඹිරාගේ දරු දෙදෙනා පස්හැවිරිදි කෙල්ල වූ පුංචි හා යම්කම් අවුරුද්දක් වූ හඳුනා ද මේ වැදි පිරිසට අයත් වූවෝය. හොඳින් දැවී නිවී යන මැලයක ඉබේ ඇති වූ අවසාන ගිනිසිළු මෙන් හොඳ කාලය ගෙවා ලොවට අනවශ්‍ය වීමෙන් නැසී යන පැරණි පරපුරක වුවමනාවට වඩා ප්‍රමාදව රැකෙන මේ සුළු වැදි පිරිසට තවත් කලක් මෙසේ ජීවත් වන්නට වෙයි” (ස්පිටල්, 2007).

වැදි ශිෂ්ටාචාරය බිඳ වැටීම මෙහිදී ස්පිටල් හඳුනාගෙන ඇත්තේ සානුකම්පිත දෘෂ්ටියකිනි. එය සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන්ගේ නිරීක්ෂණයන්ට සමාන්තර දෘෂ්ටියකින් බැලූ විට හඳුනාගත හැකි වන්නේ ස්පිටල් ප්‍රබන්ධමය නිර්මාණයක අනන්‍යතාව රැකගෙන ඇති බවය. එසේම ස්පිටල් විසින් පරිකල්පනාත්මක ප්‍රබන්ධයක් නිර්මාණය කළද එම යුගයේ වැදි ජනයා පිළිබඳ කටුක යථාව මෙහි ගැබ්ව පවතී. ප්‍රාග්ධනය වැදි ප්‍රදේශවලට සංක්‍රමණය වීමත් සමඟ වැද්දා ගංජා වචන්තන්ගේ ගොඳුරක් බව පත් වීම, වනගත පෙදෙස්වල ආර්ථික ව්‍යුහය, සමාජ, සංස්කෘතික සබඳතාවල යථා

ස්වරූපය ප්‍රබන්ධමය යථාර්ථයක් තුළදී වුවද ස්පිට්ලේගේ නිර්මාණයන්ගෙන් මුළුමනින්ම විය යුත්තක් නොවන බව කිව යුතුය. ඒ බැව් තහවුරු කරමින් ස්පිට්ලේ වනයටම සීමා වූ වැදි ජනයාගේ ආර්ථික ව්‍යුහය තුළ පවතින බේදවාචකය මෙසේ විස්තර කරයි:

“වැඩි දෙයක් බෑ. දැන් මම ගත්ත බඩුවලට හරියන්ඩ තරමට බඩු දුන්නා; ඒත් උඹලා හිස් අතින් අරින්ඩ මට බෑ යයි කී වෙලෙන්දා ගෝතියෙන් හොඳටම බාල දුම්කොළ මිටියක් ගෙන එයින් කොළ හයක් පමණ කඩා පැත්තකින් තැබුවේය. එයටම කරුංගා පුවක් අහුරකුත් බුලත් කොළ විස්සක් විසිපහක් තරමක් හුණුමුලකුත් ලුණු සේරුවකුත් තැබුවේය. මේ වැද්දන්ට අගය ඇති දේවල් ය. ඒ බව හේ දැනීයි. ‘හොඳයි ඔය ඔක්කොම ගනිල්ලා’ යැයි තැගි වන්තයකු මෙන් වෙලෙන්දා කීවේය” (ස්පිට්ලේ, 2007).

නිගමනය

ආර්.එල්. ස්පිට්ලේ මෙන්ම සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන්ද තම පර්යේෂණය සමාන පර්යේෂණ ක්ෂේත්‍රයක සිදු කර තිබේ. ඒ ලංකාවේ වැදි ප්‍රජාව පිළිබඳවයි. කාලානුක්‍රමිකව ගත් කල මේ පර්යේෂකයන් විසින් නියෝජනය කෙරෙන්නේ 20 වන සියවසේ මුල් දශක කීපයයි. සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන් මෙහිදී 20 වන සියවසේ මුල් දශකය නියෝජනය කරති. ඔවුන්ගේ ප්‍රථම ලංකේය ගමන සිදු වී තිබෙන්නේ 1907-08 කාලය තුළ වන අතර 'The Veddas' කෘතිය 1911 දී පළ වී තිබේ. ස්පිට්ලේගේ කෘති දෙක ඊට දශක තුනකට පමණ පසු පළ වී තිබේ. ස්පිට්ලේ තම ක්ෂේත්‍ර ගවේෂණ, වාරිකා අරඹා ඇත්තේ සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන්ට පසුව වුවද මේ පර්යේෂකයන් දෙදෙනා අතර විශාල කාල පරාසයක වෙනසක් නොමැත. මෙම කෘතිය සංසන්දනය තුළ මතුවන්නේ එම කෘතිවලින් දෙකක් ප්‍රබන්ධනාත්මක ශෛලියෙන් ලියවුණු කෘති බවත් අනෙක පර්යේෂණාත්මක ශෛලියෙන් ලියවුණු පර්යේෂණ කෘතියක් බවයි. එහෙත් එම කෘති සියල්ලක්ම එම කෘතිවල වස්තු විෂය වන යම් යුගයක ලංකාවේ වැදි ජන ජීවිතය යම් යම් ආකාරයෙන් නිරූපණය වන බව පෙන්වා දිය හැකිය.

සමුද්දේශ

ජෙලිනා, ජාක්., (2010). ලෝක ව්‍යාප්ත යටත්විජිත වානිජවාදයේ සිට ගෝලීයකරණය දක්වා. ප්‍රවාද. කොළඹ: සමාජ විද්‍යාඥයින්ගේ සංගමය.

ද සිල්වා, ප්‍රේමකුමාර, විත්තක රණසිංහ., (2013). වැද්දා-වැදි ජන පර්යේෂණ සාහිත්‍ය විමර්ශන සහ තොරතුරු නාමාවලිය. කොළඹ: සංස්කෘතික හා කලා කටයුතු අමාත්‍යාංශය.

සෙලිගමන්, සී. ජී., බ්‍රිතාන්‍ය ඉසෙඩ් සෙලිගමන්., (2009). *වැද්දේ.* (පරි.). වන්ද ශ්‍රී රණසිංහ. කොළඹ: ෆාස්ට් පබ්ලිකේෂන්.

ස්පිට්ල්, ආර්. එල්., (2007). *මැකී ගිය දඩම (Vanished Trails)*. (පරි.) ඒ. පී. ගුණරත්න. කොළඹ: සූරිය ප්‍රකාශකයෝ.

ස්පිට්ල්, ආර්. එල්., (1999). *වන සරණ (Savage Sanctuary)*. කොළඹ: සූරිය ප්‍රකාශකයෝ.

උයන්ගොඩ, ජයදේව., (2010). සමාජීය-මානවීය විද්‍යා පර්යේෂණ - දාර්ශනික සහ ක්‍රමවේදී හැඳින්වීමක්. ප්‍රවාද. කොළඹ : සමාජ විද්‍යාඥයින්ගේ සංගමය